

OBLICZANIE CZASU W PRAWIE KANONICZNYM WYBRANE ZAGADNIENIA

Streszczenie

Czas jest miarą bytu zjawisk i zdarzeń, jest on podstawą porządku oraz organizacji i planowania działań w życiu społecznym i religijnym. Czas ma niebagatelne znaczenie w sferze prawnej. Wpływa on na powstanie, trwanie, zmianę czy też wygaśnięcie praw i obowiązków. Przepisy prawa kanonicznego często wymieniają czas, np. żądają określonego wieku do zawarcia sakramentalnego małżeństwa, święceń, do przyjęcia urzędu kościelnego. Ustanawiają terminy sądowe, określają czas na podjęcie określonych czynności prawnych, korzystanie z uprawnień, spełnianie obowiązków. Dlatego wśród norm ogólnych prawa kanonicznego znalazły się normy obliczania czasu. Pierwotnie czas ustalano w sposób prosty: według wschodu i zachodu słońca, południa i zapadania zmroku. W późniejszym okresie zaistniała potrzeba i konieczność dokładniejszego pomiaru czasu. Stało się to możliwe dzięki wynalezieniu zegara i ułożeniu kalendarza. Świadczenia pierwotnego Kościoła dowodzą, że pierwsi chrześcijanie oddawali cześć Bogu na modlitwie w określonej porze dnia odmierzając swój religijny czas dniem Pańskim. Obecnie obowiązującym w Kościele katolickim i w większości krajów świata jest kalendarz zwany gregoriańskim, który wprowadził papież Grzegorz XIII w 1582 r. Ponadto Kościół katolicki korzysta z kalendarza liturgicznego. Zasadą obowiązującego prawa kanonicznego jest, że ilekroć zachodzi potrzeba ustalenia lub obliczenia czasu, należy kierować się przepisami zawartymi w obu kodyfikacjach Jana Pawła II (łacińskiej i wschodniej).

Słowa kluczowe: czas w prawie kanonicznym, czas ciągły, czas użyteczny, terminy w prawie, skuteczność czynności prawnych.

DETERMINATION OF TIME IN CANON LAW SELECTED ISSUES

Summary

Time is a dimension of phenomena and events. It is fundamental for order, organisation, and planning of activities in social and religious life. Time is of considerable importance in the area of law. It determined the creation, duration, alteration, or expiration of rights and duties. The precepts of canon law often make use of time, for example, they stipulate a given age for a person to lawfully enter into marriage, become ordained, or accept an ecclesiastical office. They establish time periods for the performance of certain legal acts, exercise of rights, or performance of obligations. Perhaps this is why among the general norms of canon law one finds norms for calculation of time. Originally, time was determined naturally, using the sunrise and sunset, noon, or nightfall. Later, a more precise measurement of time was needed. This became possible thanks to the invention of the clock and calendar. The evidence present in the Early Church proves that the first Christians worshipped God with prayer said at a particular time of the day, measuring their religious time using the Lord's Day. Nowadays, the Catholic Church and majority of countries use the so-called Gregorian calendar, named after its originator Pope Gregory XIII in 1582. Additionally, the Catholic Church uses a liturgical

calendar. Canon law prescribes to be guided by provisions contained in both codifications of John Paul II (Latin and Eastern).

Key words: time in canon law, continuous time, useful time, periods in law, effectiveness of legal acts.

Translated by Tomasz Palkowski